

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

រដ្ឋបាលតុលាការកម្ពុជា

CAMBODIAN JUDICIAL ADMINISTRATION

ពៅ វិបុល

និក្ខេបបទបណ្ឌិត

ជំនាញ នីតិសាស្ត្រ

ជំនាន់ទី២ វគ្គ២

គ្រូបង្រៀន ៖ បណ្ឌិត ផុន ប៊ុនថាវ

ឆ្នាំ ២០២២

មាតិកា

ឧទ្ទិសស្នាដៃ	i
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	ii
អំណះអំណាង	iii
តារាងអក្សរកាត់	iv
មូលន័យសង្ខេប (កាសាខ្មែរ)	v
មូលន័យសង្ខេប (កាសាអង់គ្លេស)	vi
សេចក្តីសង្ខេប (កាសាខ្មែរ).....	vii
សេចក្តីសង្ខេប (កាសាអង់គ្លេស)	xiv
អារម្ភកថា	xxii

សេចក្តីផ្តើម

១- លំនាំបញ្ហា នៃការស្រាវជ្រាវ	១
២- ចំណោទបញ្ហា នៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
៣- គោលបំណង នៃការស្រាវជ្រាវ	៣
៤- ជ័យកំណត់ និងវិសាលភាព នៃការស្រាវជ្រាវ	៣
៥- វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ	៤
៦- សារប្រយោជន៍ នៃការស្រាវជ្រាវ	៤
៧- របបសម្ព័ន្ធ នៃការស្រាវជ្រាវ	៤

ជំពូកទី១

សញ្ញាណ និងការវិវឌ្ឍន៍រដ្ឋបាលតុលាការ

១.១ សញ្ញាណទូទៅ	៦
១.១.១ ប្រវត្តិ.....	៦
១.១.២ ប្រវត្តិរដ្ឋបាលតុលាការនៅកម្ពុជា.....	៧
១.២ ការវិវឌ្ឍន៍រដ្ឋបាលតុលាការ	១១
១.២.១ រដ្ឋបាលយុត្តិធម៌សម័យអង្គរ.....	១១
ក. យុត្តាធិការ និងរចនាសម្ព័ន្ធតុលាការ	១១
ខ. រដ្ឋបាលនីតិវិធីដោយការភ្ជាប់នឹងរូបតំណាង	១៦
គ. នីមិត្តរូបព្រះយមរាជ	១៧
ឃ. អាជ្ញាធររដ្ឋបាលសម័យអង្គរ.....	១៨
១.២.២ យុត្តិធម៌ក្រោយសម័យអង្គរ.....	១៩
ក. ស្ថានភាពទូទៅ.....	១៩
ខ. រចនាសម្ព័ន្ធតុលាការ.....	២០
១.២.២ រដ្ឋបាលតុលាការក្រោមអាណានិគមន៍បារាំង	២២

ក. ស្ថានភាពទូទៅ.....	២២
ខ. រចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នតុលាការ.....	២៣
គ. នីតិវិធីរដ្ឋបាលតុលាការ.....	២៧
១.២.៣ រដ្ឋបាលតុលាការក្រោយសម័យបារាំង	២៨
ក. កម្ពុជាឆ្នាំ១៩៥៣-១៩៧៥.....	២៨
ខ. កម្ពុជាឆ្នាំ១៩៧៥-១៩៧៩.....	៣០
គ. កម្ពុជាឆ្នាំ១៩៧៩-១៩៩៣.....	៣១
១.២.៤ បច្ចុប្បន្នភាពរដ្ឋបាលតុលាការ	៣៤
ក. បរិបទកម្ពុជាមុនឆ្នាំ២០១៤.....	៣៤
ខ. អាទិភាពច្បាប់វិស័យយុត្តិធម៌.....	៣៩
១.៣ គោលការណ៍រដ្ឋបាលតុលាការ	៤០
១.៣.១ បរិបទរដ្ឋបាលតុលាការអន្តរជាតិ	៤០
ក. រដ្ឋបាលតុលាការនៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា.....	៤០
ក.១. ផ្នែករដ្ឋបាលទូទៅ.....	៤២
ក.២. ផ្នែករដ្ឋបាលគាំទ្របច្ចេកទេស.....	៤៤
ខ. រដ្ឋបាលតុលាការនៃសាធារណរដ្ឋឥណ្ឌា.....	៤៦
គ. រដ្ឋបាលតុលាការនៃសាធារណរដ្ឋឥណ្ឌូនេស៊ី.....	៤៩
១.៣.២ គោលនយោបាយ	៥១

ជំពូកទី២

ជំនើរការរដ្ឋបាលតុលាការ

២.១ ក្របខណ្ឌគតិយុត្ត	៥៣
២.១.១ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ.....	៥៣
២.១.២ ច្បាប់ និងបទដ្ឋានគតិយុត្ត.....	៥៥
២.២ បេសាសម្ព័ន្ធ និងតួនាទីភារកិច្ច	៥៨
២.២.១. បេសាសម្ព័ន្ធ.....	៥៨
២.២.២. តួនាទីភារកិច្ចរដ្ឋបាលសាលាដំបូង	៥៩
ក. ការិយាល័យកិច្ចការរដ្ឋបាល និងបុគ្គលិក.....	៦០
ខ. ការិយាល័យកិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ.....	៧១
គ. ការិយាល័យកិច្ចការតុលាការ.....	៧៨
គ.១. ផ្នែករដ្ឋប្បវេណី.....	៨២
គ.២. ផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌស៊ើបសួរ.....	៨៨
គ.៣. ផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌជំនុំជម្រះ.....	៩៣
ឃ. ការិយាល័យកិច្ចការអយ្យការ.....	១០០

ជំពូកទី៣

វឌ្ឍនភាព និងដំណោះស្រាយរដ្ឋបាលតុលាការ

៣.១ វឌ្ឍនភាពការងារ	១០៦
៣.២ បញ្ហាប្រឈម	១០៨
៣.២.១ កង្វះបទដ្ឋានគតិយុត្ត និងភាពងាយរងគ្រោះ	១០៨
ក. ប្រករដ្ឋបាលចេញចូលតែមួយ	១០៨
ខ. ការបញ្ជូនដីកា.....	១០៩
គ. រដ្ឋបាលបែងចែកសំណុំរឿង	១១០
ឃ. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យរឿងក្តី.....	១១០
ង. ប្រតិចារឹក.....	១១១
ច. អ្នកជំនាញ	១១៣
ឆ. ការគាំពារជនរងគ្រោះ និងសាក្សី	១១៣
៣.២.២ កិច្ចការហិរញ្ញវត្ថុ និងផែនការ	១១៤
៣.២.៣ ធនធានមនុស្ស	១១៦
ក. ធនធានមនុស្ស និងជំនាញ	១១៦
ខ. អ្នករាជការនៃក្រុមតុលាការ	១១៧
៣.៣ ដំណោះស្រាយ	១១៨
៣.៣.១ ការធ្វើទំនើបកម្មរដ្ឋបាលតុលាការ	១១៨
ក. ប្រករដ្ឋបាលចេញចូលតែមួយ	១១៨
ខ. បច្ចុប្បន្នភាពនៃការបញ្ជូនដីកា	១២២
គ. ទំនើបកម្មរដ្ឋបាលបែងចែកសំណុំរឿង.....	១២៣
ឃ. ទំនើបកម្មប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យរឿងក្តី.....	១២៤
ង. ប្រតិចារឹក.....	១២៦
ច. បញ្ជីអ្នកជំនាញ និងការទទួលខុសត្រូវ	១២៦
ឆ. ការគាំពារសាក្សី.....	១២៧
៣.៣.២ ទំនើបកម្មធនធានរដ្ឋបាលតុលាការ	១២៨
ក. បុគ្គលិក និងជំនាញ	១២៨
ខ. អ្នករាជការនៃក្រុមតុលាការ	១៣០
គ. ការងារហិរញ្ញវត្ថុ	១៣២
៣.៣.៣ ឱសថ និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ	១៣២
សន្និដ្ឋាន	១៣៥
គន្ថនិទេស	

ឧទ្ទិសស្នាដៃ

ខ្ញុំបាទ **ពៅ វិបុល** បណ្ឌិតនីតិសាស្ត្រ ជំនាន់ទី២ វគ្គ២ នៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា សូមលំខិនកាយគោរពអស់ពីដួងចិត្ត និងសូមឧទ្ទិសស្នាដៃនេះជូនចំពោះ ៖

- វិញ្ញាណក្ខន្ធដីដូនជីតា និងសាច់ញាតិទាំងឡាយ ដែលបានចែកឋានទៅ សូមទៅ កាន់ទីបុរេសុខគ្រប់ៗជាតិ។

- វិញ្ញាណក្ខន្ធបុព្វការីជន និងវេជនស្នេហាជាតិខ្មែរគ្រប់ជំនាន់ ដែលបានលះបង់ជីវិត ក្នុងបុព្វហេតុការពារជាតិ មាតុភូមិ។

- វិញ្ញាណក្ខន្ធរៀបច្បងអ្នកសិក្សាគ្រប់ជំនាន់ដែលបានបូជាកម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត និងទ្រព្យធនក្នុងការកសាងឯកសារនានា ទុកជាភរមរតកសម្រាប់កូនចៅជំនាន់ក្រោយ បាន សិក្សារៀនសូត្រ។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ខ្ញុំបាទ **ពៅ វិបុល** បណ្ឌិតនីតិសាស្ត្រ ជំនាន់ទី២ វគ្គ២ នៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ ៖

- ពុកម៉ែដែលបានជួយទំនុកបម្រុង បីបាច់ថែរក្សារូបខ្ញុំបាទ និងជំរុញការរៀនសូត្រ រហូតមកដល់ពេលនេះ ព្រមទាំងករិយាខ្ញុំបាទ **ឈាង វ៉ាប៉ូ** ផ្តល់ពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ ការស្រាវជ្រាវ និងការរៀបចំនិក្ខេបបទរហូតដល់បញ្ចប់

- សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា បាននាំមកនូវសន្តិភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍ បានពិសេសគឺទ្រង់ដំណើរការរាជបណ្ឌិត្យសភា កម្ពុជាបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បណ្ឌិត ដែលជាធនាគារខ្នាតក្បាលសម្រាប់ប្រជាជាតិខ្មែរ

- ឯកឧត្តម **អង្គ វង្សវឌ្ឍនា** ទេសរដ្ឋមន្ត្រី និងឯកឧត្តម **ហ៊ី សោភា** សមាជិកនៃក្រុម ប្រឹក្សារដ្ឋធម្មនុញ្ញ បានលើកទឹកចិត្ត និងណែនាំផ្តល់ដំបូន្មានល្អៗដល់ខ្ញុំបាទឱ្យធ្វើការ ស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងជាស្នាដៃនិក្ខេបបទនេះឡើង

- ឯកឧត្តម **កើត វិទូ** រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌ ឯកឧត្តម **ផូវ សំភី** ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាល ជាអគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការ ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងយុត្តិធម៌ បានផ្តល់ឱកាស និងបានណែនាំផ្តល់ដំបូន្មានល្អៗដែលជាការលើកទឹកចិត្តដល់ខ្ញុំបាទមាន ពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវចងក្រងស្នាដៃនិក្ខេបបទនេះឡើង

- ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ **សុខ ទូច** ប្រធានរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជាបានប្តេជ្ញាចិត្ត ធ្វើឱ្យរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ដែលជាធនាគារខ្នាតក្បាលបញ្ញាជន និងបានចំណាយពេលវេលា ដឹកនាំប្រកបដោយប្រាជ្ញាស្មារតីឆ្ពោះទៅការអភិវឌ្ឍន៍បញ្ញាញាណ

- គណៈកម្មការវាយតម្លៃនិក្ខេបបទ បានផ្តល់មតិយោបល់មានលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ និងជួយតម្រង់ទិសសម្រាប់និក្ខេបបទ ស្របតាមនិយាមសិក្សាស្រាវជ្រាវដែលលក្ខណៈស្តង់ដារ នៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា រួមមាន៖

១. បណ្ឌិត ស៊ុន វិទូ	ជាប្រធានគណៈកម្មការ
២. បណ្ឌិត ផុន ប៊ុនថាល់	ជាគ្រូណែនាំ
៣. បណ្ឌិត លឹម ស៊ុយហុង	សាស្ត្រាចារ្យវាយតម្លៃទី១
៤. បណ្ឌិត យ៉ា ណារិន	សាស្ត្រាចារ្យវាយតម្លៃទី២
៥. បណ្ឌិត វ៉ាន់ ច័ន្ទតារា	សាស្ត្រាចារ្យវាយតម្លៃទី៣
៦. បណ្ឌិត សយ រាសី	សមាជិក
៧. បណ្ឌិត សៀន សោភ័ណ	ជាសមាជិក

៨. បណ្ឌិត **ហេង ហុកវេន** ជាអ្នកសម្របសម្រួល នៃមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ និងបណ្តុះបណ្តាល បានទទួលការពិគ្រោះយោបល់ និងមតិជួយតម្រង់ទិស សម្រាប់ការរៀបចំ ចេញជាសមិទ្ធផលស្នាដៃថ្នាក់បណ្ឌិត នៅរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា។

ចុងក្រោយជាពិសេស ខ្ញុំបាទសូមគោរពជូនចំពោះលោកគ្រូ អ្នកគ្រូបានចំណាយ ពេលវេលាបង្ហាត់បង្រៀនខ្ញុំបាទ ចាប់ថ្នាក់បឋមសិក្សា អនុវិទ្យាល័យ វិទ្យាល័យ មហាវិទ្យាល័យ និងចុងក្រោយថ្នាក់បណ្ឌិត នៅរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា។

អំណះអំណាច

ខ្ញុំបាទ **លោក វិបុល** បណ្ឌិតនីតិសាស្ត្រ ជំនាន់ទី២ វគ្គ២ នៃរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា សូមធានាអះអាង និងទទួលខុសត្រូវចំពោះខ្លឹមសារនិក្ខេបបទ **"រដ្ឋបាលតុលាការកម្ពុជា"** "CAMBODIAN JUDICIAL ADMINISTRATION" ពិតជាស្នាដៃស្រាវជ្រាវអស់ពីកម្លាំងកាយចិត្ត និងការតស៊ូព្យាយាមក្នុងស្មារតីទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ពិតប្រាកដមែន។ សមិទ្ធផលនិក្ខេបបទនេះ គឺពិតជាទទួលបានពីការស្រាវជ្រាវ និងប្រមូលចងក្រងនូវឯកសារនានា ហើយបានជួបសម្ភាសន៍ ជាមួយថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងយុត្តិធម៌ ចៅក្រម ព្រះរាជអាជ្ញា មេធាវី ក្រឡាបញ្ជី និងថ្នាក់ដឹកនាំ អង្គភាពរដ្ឋបាលតុលាការ ពាក់ព័ន្ធនឹងនិក្ខេបបទ **"រដ្ឋបាលតុលាការកម្ពុជា"**។

អ្វីទាំងអស់នេះ គឺជាការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់យើងទទួលបានពីការស្រាវជ្រាវ ដែល អាចសម្រេចជាសមិទ្ធផលស្នាដៃរៀបចំនិក្ខេបបទ **"រដ្ឋបាលតុលាការកម្ពុជា"** ថ្នាក់បណ្ឌិត នីតិសាស្ត្រ ជំនាន់ទី២ វគ្គ២ នៅរាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា ពិតប្រាកដមែន។

ថ្ងៃ

ខែ

ឆ្នាំ

ព.ស.២៥៦៦

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី

ខែ

ឆ្នាំ២០២៣

បណ្ឌិត លោក វិបុល

បានឃើញ និងឯកភាព

ថ្ងៃ

ខែ

ឆ្នាំ

ព.ស.២៥៦៦

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី

ខែ

ឆ្នាំ២០២៣

គ្រូបង្គោល

បណ្ឌិត ផុន ប៊ុនថាវ

ពាក្យប្រើជាអក្សរកាត់

ពាក្យកាត់	ពាក្យពេញ
អ.វ.ត.ក	អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
អ.ក.វ.ត	អគ្គនាយកដ្ឋានកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការ
គ.យ.ក.ស	គណៈកម្មការដឹកនាំយុទ្ធនាការដោះស្រាយការកកស្ទះ សំណុំរឿងនៅតាមសាលាដំបូងរាជធានីខេត្ត
-ជ-	ជំងឺ
-ជ.ង.ម-	ដូចឯកសារមុន
UN	អង្គការសហប្រជាជាតិ
OHCHR	ការិយាល័យឧត្តមស្នងការទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស
UNDP	កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ

មូលនិយមសង្ខេប

ផ្នែកតាមស្មារតីរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៩៣ ក្នុងនីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា(ឆ្នាំ២០១៣-២០១៨) ព្រះករុណា ព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី ព្រះមហាក្សត្រ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទ្រង់រាជទានឱ្យប្រើច្បាប់មូលដ្ឋានគ្រឹះតុលាការ រួមមានច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំអង្គការតុលាការ ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈនៃចៅក្រមនិងព្រះរាជអាជ្ញា និងច្បាប់ស្តីពីការ រៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម។ ច្បាប់ទាំងនេះ គឺជាច្បាប់អាទិភាព ដ៏សំខាន់ចូលរួមធានាអំណាចតុលាការ និងជាអភិក្រមច្បាប់ដ៏រឹងមាំសម្រាប់វិស័យយុត្តិធម៌។ តាមច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ គឺជាមូលដ្ឋានច្បាប់ធានាឯករាជ្យភាពនៃអំណាច តុលាការ។ រីឯការរៀបចំ និងប្រព្រឹត្តទៅរបស់សាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ព្រមទាំងកំណត់ គោលការណ៍អំពីការបែងចែកមុខងាររវាងយុត្តាធិការ និងរដ្ឋបាលដែលជាច្រករដ្ឋបាលចេញ ចូលតែមួយស្ថាប័នតុលាការ លើការងារ បុគ្គលិក រដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការ គឺជាការសិក្សាទៅលើតួនាទីភារកិច្ច គាំទ្រសេវាផ្ទៃក្នុងតុលាការ ឬហៅថាច្រករដ្ឋបាលចេញចូលតែមួយ។ រដ្ឋបាលតុលាការកម្ពុជា គឺ ឈរលើមូលដ្ឋានបទពិសោធន៍ប្រព័ន្ធតុលាការកម្ពុជា ដោយប្រៀបធៀបជាមួយបទពិសោធន៍ អន្តរជាតិ ពិសេសកេរដំណែលរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដែលជាស្តង់ដារ តុលាការអន្តរជាតិនៅលើដែនដីកម្ពុជា។ ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការកំណត់ពីគោល ការណ៍បែងចែកមុខងារយុត្តាធិការ គឺមុខងារទទួលខុសត្រូវក្នុងការផ្តល់យុត្តិធម៌ដោយចៅក្រម និងមុខងាររដ្ឋបាលគាំទ្រសេវាផ្ទៃក្នុងតុលាការ គឺរដ្ឋបាល។

ដើម្បីឱ្យរដ្ឋបាលតុលាការអាចដំណើរការ និងបំពេញមុខងារបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ គួរធ្វើវិសោធនកម្មក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី និងច្បាប់សារធាតុមួយចំនួន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋបាលតុលាការក្នុងការគាំទ្រ ឬការបំពេញបន្ថែមភាពខ្វះចន្លោះនៃច្បាប់។ ទន្ទឹមនេះគួរមានការរៀបចំសៀវភៅណែនាំអំពីការប្រតិបត្តិរដ្ឋបាលតុលាការ និងគួរមានផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការប្រតិបត្តិក្នុងវិស័យយុត្តិធម៌ ដែលជាផែនទីបង្ហាញផ្លូវសម្រាប់ការធ្វើ ទំនើបកម្មរដ្ឋបាលតុលាការ ដើម្បីឈានដល់ការរៀបចំតុលាការឌីជីថល។

ABSTRACT

According to the Constitution of Cambodia 1993, at the 5th Legislature of the National Assembly (2013-2018), the King of the Kingdom of Cambodia has promulgated three fundamental laws, including the Law on the Organization of the Courts, the Law on the Status of Judges and Prosecutors, and the Law on the Organization and Functioning of the Supreme Council of Magistracy. These three fundamental laws were created in the accordance with the 1993 Constitution of Cambodia, and they are also the main priority to ensure the judicial power and the solid rules for judiciary. The Law on the Organization of Courts is a law that contributes to ensuring the independence of judicial power and determines the organization and functioning of the courts at all levels. It sets out the principal for the division of functions between the jurisdiction and the administration, which is the one window service administration for judiciary in the areas of administration, personnel, and finance.

According to study, the Judicial Administration plays an important role in the functioning of judiciary, which supports internal services and is a one window service administration. The administrative roles, is based on the experience of the Cambodian judiciary and international best practice especially the legacy of Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia, which applies international judicial standard in Cambodia. Moreover, the principal for division of functions between the jurisdiction and the administration is to define the functions responsible for the provision of justice by judges and administrative support services for the performance of this justice services.

The establishment of the Judicial Administration is in response to improving the management efficiency by amending some articles related to the administrative roles, completing the shortcomings of the law, and preparing the form or operating standard of the Judicial Administration. In order for implementation to be in compliance with existing laws and legal standard paper in force. In particular, in order for the Judicial Administration to be able to function and fulfill its roles in all aspects, a strategic plan should be prepared for the judiciary and the Judicial Administration support system should be installed in long-term or medium-term projects as necessary.